Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

Olsztyn, dnia 29 września 2010 r.

P. Brzozowski 06.10.2010

WOI, DGłuch Rozmowa

EOD UM Elbląg 2010-09-30
Rejestr pism i spraw 08:51:45
PISMO PRZYCHODZĄCE
Numer pisma: 59858/2010/P

P/10/124; LOL-4101-11-03/2010

Pan
Henryk Słonina
Prezydent Miasta Elbląga

Wystąpienie pokontrolne.

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1] zwanej dalej „ustawą o NIK", Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Miejskim w Elblągu („Urzędzie") kontrolę w zakresie przestrzegania prawa ochrony zwierząt w latach 2008 – 2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 września 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą. Podstawą tej oceny jest wprowadzenie uregulowań organizacyjnych i prawnych służących humanitarnemu traktowaniu zwierząt (w tym ujęcie zadań związanych z ochroną praw zwierząt w regulaminie organizacyjnym Urzędu i w zakresach czynności pracowników), właściwe reagowanie w przypadkach naruszania praw ochrony zwierząt, a także prowadzenie współpracy z organizacjami społecznymi zajmującymi się ochroną tych praw.

1. W badanym okresie obowiązywał regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasta Elbląg, pozytywnie zaopiniowany przez państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w dniu 31 maja 2006 r. oraz przyjęty przez Radę Miejską uchwałą z dnia 22 czerwca 2006 r. W regulaminie tym określono obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe, które w ocenie NIK zapewniały w właściwy sposób ochronę ludzi przed zagrożeniem ze strony zwierząt, a także uwzględniały zasady należytego postępowania ze

[1] Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
tel.: 89 534 94 00, fax: 89 527 28 24 wew. 230, e-mail: LOL@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

zwierzętami. Regulamin ten spełniał zatem wymagania określone w art. 4 ust. 2 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach[2].

2. Urząd był przygotowany organizacyjne do udzielania przedsiębiorcom wymaganych zezwoleń na prowadzenie przez nich działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt. Rada Miejska, na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, określiła bowiem, w drodze uchwał z dnia 19 listopada 2009 r. wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami (m.in. posiadanie odpowiedniego środka transportu i urządzeń do wyłapywanie bezdomnych zwierząt) oraz na prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt (m.in. posiadanie przeszkolonej zgodnie z obowiązującymi przepisami kadry oraz zapewnienie przebywającym w schronisku zwierzętom opieki weterynaryjnej).

3. Rada Miejska nie skorzystała wprawdzie z możliwości, o której mowa w art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt[3] („ustawa o ochronie zwierząt"), tj. przyjęcia w drodze uchwały programu zapobiegającemu bezdomności zwierząt, to jednak Urząd posiadał „Program zapobiegania bezdomności psów i propagowania odpowiedzialnej postawy właścicieli psów", stanowiący wytyczne dla działalności służb miejskich. W programie tym, przyjętym przez Prezydenta Miasta Elbląga w maju 2008 r. oraz zaakceptowanym w czerwcu 2008 r. przez Komisję Infrastruktury Komunalnej i Rozwoju Gospodarczego Rady Miejskiej określono działania mające na celu:
   - przeciwdziałanie bezdomności psów oraz zmniejszenie populacji bezdomnych psów, poprzez edukację mieszkańców w tym zakresie oraz propagowanie odpowiedzialnej postawy właścicieli psów i osób zainteresowanych nabyciem psa,
   - zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom oraz poprawę stanu sanitarnego Miasta, m.in. poprzez obowiązek trwałego oznakowania i zarejestrowania psów w bazie Miasta oraz wyznaczaniu terenów na toalety dla psów,
   - propagowanie adopcji psów przebywających w schronisku,
   - egzekwowanie przepisów prawa, m.in. w zakresie sprawowania właściwego nadzoru nad psami przez ich właścicieli oraz obowiązku sprzątania po psach.

---

[2] Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.
[3] Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 ze zm.

Gmina Miasto Elbląg koordynowała i realizowała ww. program, współpracując z Policją, Strażą Miejską, schroniskiem dla zwierząt, organizacjami społecznymi, placówkami oświatowymi i lokalnymi mediami. Realizacja programu była dwukrotnie omawiana na posiedzeniach Komisji Infrastruktury Komunalnej i Rozwoju Gospodarczego Rady Miejskiej. I tak, w czerwcu 2008 r. prezentowano zadania z zakresu zapobiegania bezdomności psów i propagowania odpowiedzialnej postawy właścicieli psów. Wskazano m.in. na wprowadzenie nowego zadania – urządzenie pilotażowej toalety dla psów w mieście, zwiększenie liczby pojemników na psie nieczystości do 15 sztuk oraz posiadanie przez schronisko dla zwierząt pojazdu do przewozu wyłapywanych bezdomnych psów, co zostało wykonane. Na posiedzeniu w grudniu 2009 r. przedstawiono informacje o wzroście liczby psów w schronisku oraz o podejmowanych działaniach w celu rozwiązania tego problemu (głównie poprzez akcje propagujące adopcje psów). Poinformowano również, że Straż Miejska w 2009 r. interweniowała w 256 przypadkach nieprzestrzegania przez właścicieli psów nałożonych na nich obowiązków, w tym wystawiono 32 mandaty oraz skierowano 6 wniosków do Sądu Grodzkiego. Odnotowano też wzrost liczby psów trwale oznakowanych i zarejestrowanych w bazie danych Urzędu z 4.847 psów według stanu na koniec 2007 r. do 5.694 psów na koniec 2009 r. (wzrost o 17,5%). Na realizację zadań określonych w omawianym programie Urząd wydatkował ogółem 710,8 tys. zł w 2008 r., w tym 650,5 tys. zł na utrzymanie i prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt, 44,2 tys. zł na działania związane z edukacją w zakresie propagowania odpowiedzialnej postawy właścicieli psów i osób zainteresowanych nabyciem psa (m.in. na emisję spotów w telewizji lokalnej, ulotki, woreczki do sprzątania po psach) oraz 16,1 tys. zł na zakup mikroczipów dla schroniska.

W 2009 r. wydatkowano ogółem 811,7 tys. zł (odpowiednio 779,1 tys. zł, 27,4 tys. zł oraz 5,2 tys. zł), a w i półroczu 2010 r. – 382,3 tys. zł, w tym 381,0 tys. zł na utrzymanie schroniska oraz 1,3 tys. zł na zakup mikroczipów.

4. Zgodnie z wymogiem art. 11 ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt, Rada Miejska w Elblągu (po wcześniejszym uwzględnieniu uwag zgłoszonych przez Państwowego Powiatowego Lekarza Weterynarii) w dniu 22 czerwca 2006 r. podjęła uchwałę w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt oraz rozstrzygania o dalszym postępowaniu z tymi zwierzętami na terenie Gminy Miasto Elbląg. Określono w niej sposób postępowania z bezdomnymi zwierzętami, tj. zasady ich wyłapywania (stałego lub okresowego), miejsce umieszczania zwierząt (w schronisku), tereny na którym prowadzone będzie wyłapywanie oraz obowiązki właściciela zwierzęcia złapanego i umieszczonego w schronisku. Zapisy te były zgodne

z wymogami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt[4].

5. Realizacją zadań związanych z ochroną zwierząt w badanym okresie zajmował się Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony środowiska Urzędu, który w swoim regulaminie organizacyjnym posiadał stosowne zapisy z tego zakresu. Wykonywaniem tych zadań zajmował się jeden z pracowników tego Wydziału, do którego obowiązków należało m.in.: określanie wielkości nakładów na organizacje ochrony i opieki nad bezdomnymi zwierzętami, nadzorowanie funkcjonowania schroniska dla zwierząt, prowadzenie działań i akcji związanych z problematyką bezdomnych zwierząt. Pracownik ten uczestniczył też w różnych szkoleniach związanych z utrzymaniem czystości i porządku w gminie oraz z przestrzeganiem prawa ochrony zwierząt.

6. W badanym okresie, utworzone w czerwcu 1974 r. (zarządzeniem Prezydenta Miasta Elbląga) schronisko dla zwierząt, prowadzone było przez dwa podmioty, tj. w 2008 r. przez Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Spółka z o.o. w Elblągu, a od 2009 r. przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Zwierząt „Animals", wybrane w drodze konkursu. Zmiana podmiotu prowadzącego schronisko wynikała z potrzeby zwiększenia liczby adopcji psów, włączenia wolontariuszy w opiekę nad zwierzętami, a także pozwoliła na pozyskanie dodatkowych środków na działalność schroniska (m.in. z darowizn oraz z OTOZ „Animals'). W ocenie NIK wskaźniki dotyczące adopcji, ograniczenia eutanazji oraz padnięc zwierząt wskazują, iż w działalności schroniska nastąpiła istotna poprawa. Stwierdzono bowiem, że zwiększył się wskaźnik adopcji psów oraz kotów (liczony jako liczba psów/kotów oddanych do adopcji do ogólnej liczby psów/kotów przyjętych do schroniska w danym roku) odpowiednio z 64% w 2008 r. do 79% w 2009 r. oraz z 49% do 63%. Zmniejszył się natomiast wskaźnik eutanazji psów z 15% w 2008 r. do 4,9% w 2009 r. oraz padnięć psów z 22% do 8,5%.

7. Kontrola wykazała, że po zmianie od 2009 r. podmiotu prowadzącego schronisko dla zwierząt, nie został dotychczas zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Elbląga projekt nowego regulaminu schroniska, opracowany przez ten podmiot. Główną przyczyną tego stanu było nie przekazanie do Urzędu przez ten podmiot wymaganych uzgodnień Państwowego Powiatowego Lekarza Weterynarii w kwestii tego regulaminu. NIK zwraca jednocześnie uwagę, że w dotychczasowym regulaminie schroniska znajduje się niezgodny z postanowieniami art. 33 ustawy o ochronie zwierząt zapis, że eutanazji podlegają inne zwierzęta niezdatne do dalszego chowu według decyzji schroniskowego lekarza weterynarii.

---

[4] Dz. U. Nr 116, poz. 753

8. Pozytywnie należy ocenić zawarcie przez Gminę Miasto Elbląg w marcu 2009 r. umowy z TOnZ Oddział w Elblągu na finansowanie zadania pn. „Realizacja programu edukacji humanitarno – ekologicznej w szkołach miasta Elbląga", obejmującego przeprowadzenie konkursu, cyklu pogadanek i wycieczek o tematyce ekologicznej i ochrony zwierząt. Urząd udzielił na ten cel dotacji z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 10,6 tys. zł.

W badanym okresie Urząd współpracował także z innymi organizacjami zajmującymi się ochroną praw zwierząt, takimi jak Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Obrońców Praw Zwierząt im. Św. Franciszka z Asyżu z siedzibą w Pasłęku oraz OTOZ „Animals" z Gdyni. Podjęto działania m.in. w zakresie wspólnego działania na rzecz ograniczenia wzrostu populacji kotów wolno żyjących oraz przeprowadzania kontroli warunków bytowych w nowych domach zwierząt adoptowanych ze schroniska.

Przedstawiając powyżej oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zakończenie postępowania w sprawie regulaminu schroniska dla zwierząt oraz jego zatwierdzenie przez Prezydenta Miasta Elbląga.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach w celu jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia uwag, zgodnie z art. 62 ust.2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
Antoni Stupiński